

Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving

Houderijrichtlijnen **Cluster 7b**

Parkieten 2 Familie Psittacidae

Geslachten: Cyanoliseus, Eupsittula, Guarouba,
Lathamus, Melopsittacus, Melopsitta, Neophema,
Neopsephotus

2021

Document 2021 DE&W 44

© 2021 [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

De NBvV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de teksten van deze monografie of de toepassing van de adviezen.

Printed on demand:

Bondsbureau [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

Bergen op Zoom

Op het voorblad: *Lathamus discolor* – een kleine kolonie Swifparkieten

Foto: © Rien Steenbakkers

Inleiding

Eén van de pijlers van de Missie van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is:
Het bevorderen van een kennis- en informatieoverdracht naar haar leden toe, waardoor zij in staat kunnen zijn hun vogels hobbymatig en duurzaam te houden, met in achtneming van de normen en waarden op het gebied van de gezondheid en het welzijn van hun vogels.

De basiskennis die nodig is op een verantwoorde wijze kooi- en volièrevogels te houden is verwoord in het “Handboek Vogelverzorging” geschreven door de Commissie Dierenwelzijn –ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers.
ISBN 978-90-582129-5-5.

Aanvullend op het Handboek Vogelverzorging zijn en worden voor veel vogelsoorten “Houderijrichtlijnen” geschreven.

Op basis van de praktijkervaringen van fokkers wordt extra aandacht besteed aan de huisvesting- en verzorgingsnormen die specifiek van toepassing zijn voor de beschreven vogelsoort.

Ook het verloop van het broedseizoen wordt beschreven.

De beschreven vogelsoorten zijn opgedeeld in clusters.

Deze indeling is afgeleid van de indeling in groepen zoals die in de avicultuur gebruikt worden.

Iedere cluster is ingericht in een vermelding van de orde, familie, geslacht en soort in een alfabetische volgorde van de wetenschappelijke namen.

In de praktijk is het vaak gewenst dat een vogelliefhebber bij het aanschaffen van een nog niet eerder gehouden vogelsoort, vooraf zo volledig mogelijk wordt geïnformeerd over de specifieke kennis die nodig is om op een verantwoorde wijze de vogelsoort te houden en of er mee te fokken.

Een houderijrichtlijn is hiervoor een goede informatiebron.

Alle verschenen houderijrichtlijnen zijn opgedeeld in clusters, beschikbaar op de website van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. www.nbv.nl

Onlosmakelijk verbonden met houderijrichtlijnen zijn huisvestingsrichtlijnen.

In bijlage A is een huisvestingsmatrix opgenomen voor vogelsoorten die behoren tot Cluster 7b.

Voorjaar 2020

Gereviseerd augustus 2021

Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving NBvV

Henk van der Wal

Jan de Bruine

Inhoudsopgave cluster 7b Parkieten

Orde: Psittaciformes

Algemene houderijrichtlijnen voor Parkieten		5
Familie: Psittacidae		
Geslacht Cyanoliseus		
Cyanoliseus patagonus bloxami	Grote rotsparkiet	12
Cyanoliseus p. patagonus	Grote Patagonische rotsparkiet	18
Geslacht Eupsittula		
Eupsittula aurea	Goudvoorhoofd parkiet	24
Eupsittula pertinax	Maïsparkiet	30
Geslacht Guarouba		
Guarouba guarouba	Goudparkiet	36
Geslacht Lathamus		
Lathamus discolor	Swiftparkiet	42
Geslacht Melopsittacus		
Melopsittacus undulatus	Grasparkiet	49
Geslacht Myiopsitta		
Myiopsitta monachus monachus	Monniksparkiet	56
Geslacht Neophema		
Neophema chryostoma	Blauwvleugelparkiet	62
Neophema elegans	Elegantparkiet	69
Neophema puchella	Turquoise parkiet	76
Neophema splendida	Splendidparkiet	83
Geslacht Neopsephotus		
Neopsephotus bourke	Bourke parkiet	90
Bijlage A: Huisvestingsmatrix voor vogelsoorten, opgenomen in cluster 7b		96

Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving

Algemene Houderijrichtlijn

Parkieten deel 2

Cluster 7b

Doel van de algemene houderijrichtlijn voor Parkieten.

Het doel van deze algemene houderijrichtlijn is het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met deze groep vogels die wordt gerekend tot de volière- en kooivogels.

Dit vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze groep vogels gewaarborgd is als zij in een beschermde omgeving en een gecontroleerd milieu worden gehouden.

Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het soort eigen gedrag, het in stand houden van een goede welzijn en gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Verklaring NBvV code.

De gebruikte code is opgebouwd op basis van het NBvV vraagprogramma 2020 t/m 2024

De lettercode b.v. K heeft betrekking op de sectie waarin de vogelsoort is ingedeeld.

De dan volgende cijfercode geeft met de eerste twee cijfers aan in welke groep de vogel is ingedeeld en de dan volgende cijfers geven aan wat het volgnummer in de groep is.

Soms zijn de man en de pop in opeenvolgende volgnummers aangegeven.

Soortspecifieke houderijrichtlijnen.

Naast deze algemene houderijrichtlijn zijn voor meerdere soorten afzonderlijke houderijrichtlijnen geschreven.

Deze zijn verzameld in het document Houderijrichtlijnen Cluster 7a t/m 7e

Documentnummer 2020 DE&W43 t/m 2020DE&W47

Taxonomie

In onderstaand overzicht zijn alleen de families en geslachten opgenomen van aantoonbaar in Nederland gehouden vogels waarvoor houderijrichtlijnen beschikbaar zijn en die behoren tot de Orde Psittaciformes, Familie Psittacidae, Geslachten Alisterus, Aprosmictus, Aratinga, Barnardius, Bolborrhynchus, Brotogeris.

Familie	Geslacht	Soorten
Psitacidae	Cyanoliseus	2 soorten
	Eupsittula	2 soorten
	Guarouba	1 soort
	Lathamus	1 soort
	Melopsittacus	1 soort
	Myiopsitta	1 soort
	Neophema	4 soorten
	Neopsephotus	1 soort

Land van herkomst

Parkieten komen voor in de tropische gebieden in Australië, Indonesië, Molukken en oost Timor.

Oorspronkelijke biotoop.

Laag gelegen bossen, langs rivieren en waterbronnen, kokosnoot plantages en open vlakten met eucalyptusbomen.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoorten is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Parkieten zijn soms geplaatst op de CITES appendix I en de Europese soortenlijst A, maar de meeste soorten op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B. In de afzonderlijke houderijrichtlijnen van de soorten is dit nader aangegeven.

Status IUCN Red List

De status op de IUCN Red List of Threatened Species geeft de mate van bedreiging op het voortbestaan van een vogelsoort aan. De gradaties die daarbij worden onderscheiden zijn uitgestorven (EX), uitgestorven in het wild (EW), kritiek = ernstig bedreigd (CR), bedreigd (EN), kwetsbaar (VU), gevoelig (NT), van bescherming afhankelijk (CD), niet bedreigd = veilig (LC).

Het is sterk afhankelijk van de soort welke gradatie van toepassing is.

De van toepassing zijnde status moet per soort vastgesteld worden en staat vermeld op de houderijrichtlijn van een beschreven soort.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Als vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, het groot brengen van de nakomelingen, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale¹ gedragingen van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt.

Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Parkiet lang, in een goede gezondheid verkeren.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen, afgekort tot PBFD;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Omdat de vogels veel op de rond scharrelen verdient het aanbeveling ze jaarlijks een of twee ontwormingskuren te geven.

De poppen kunnen last krijgen van vetgezwollen (lipoma) door zwaarlijvigheid.

Huisvesting

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Parkiet.

Parkieten kunnen goed in een binnen volière worden gehouden met een open verbinding naar een buitenvolière. Deze buitenvolière heeft bij voorkeur een afmeting van 400x200x200 (lxbxh)

De lengte van de volière is het belangrijkste. De binnenvolière voor een koppel kan 200x100x100 cm. zijn.

Worden vogels binnen gehouden in een vlucht dat moeten voorzieningen worden getroffen voor een goede beluchting waardoor de kwaliteit van de lucht zo optimaal mogelijk is.

De luchtvochtigheid is bij voorkeur gelijk aan de buitenlucht en zal gemiddeld zo'n 40 – 70% bedragen.

Het aantal lichturen binnen heeft een goede uitwerking op de ontwikkeling van de vogels.

Zeker tijdens het broedseizoen zijn de vogels 12 tot 14 lichturen nodig.

Dit aantal uren moet voor het broedseizoen al worden opgebouwd om de vogels in een optimale broedconditie te krijgen.

Buiten het broedseizoen volstaat zeker bij het houden in een volière het natuurlijke dagritme aan lichturen. In de binnenkooi of binnenvolière moet het aantal lichturen ook in de winter bij voorkeur minimaal 12 zijn.

¹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

De Parkieten moeten in de winter vorstvrij en tochtvrij kunnen overnachten in de binnenvolière.

Toch komt het voor dat de vogels er voor kiezen om ook in de winter buiten te vertoeven terwijl ze ook binnen zouden kunnen zitten.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Parkieten is aanvullend onderstaand van toepassing:

Parkieten zijn vooral in het broedseizoen erg territoriaal. Meerdere koppels in dezelfde vlucht kan alleen als de ruimte groot genoeg is. Tijdens het opgroeien van de jongen kan de man agressief worden naar de vooral jonge mannetjes.

De vogel is intelligent als het gehouden wordt als gezelschapsdier. Het is een luidruchtige papegaai.

Door de krachtige snavel is het vereist dat de volièr van metaal wordt gemaakt en voorzien van zwaar gaas.

Het fokken

Parkiet mannen zijn vanaf het derde jaar broedrijp. De poppen al vanaf het tweede jaar.

Ervaren fokkers gebruiken vogels van tenminste vier jaar oud. Een eenmaal ontstaan koppel blijft de rest van hun leven bij elkaar.

Het broedseizoen loopt als ze buiten worden gehouden vanaf de maand maart.

Parkieten zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 30 x 30 x 60 – 100 cm. cm, met een invlieggat van 10 – 15 cm. cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag. Ook kan een uitgeholde boomstam als nest dienen. Aanbevolen wordt het aanbrengen van twee invliegopeningen. Ook kan de bovenzijde open gelaten worden.

De vogels maken zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Ook gebruiken de vogels eucalyptus bladeren, laurierbladeren, naalden van de grove den en houtmorm als bodembedekker. Deze knagen ze zelf af van de binnenkant van het broedblok.

Per broedseizoen wordt één broedronde gehouden. In sommige gevallen twee.

In een broedronde worden 2 tot 5 eieren gelegd.

Bij deze soort broeden beide ouders soms de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 23 tot 24 dagen. De ouders brengen zelf hun jongen groot die alle goed door de jeugdri komen en uitgroeien tot volwassen dieren.

Voeding, drinken en badwater

Parkieten zijn zaadeters.

Zij worden gevoerd met een zaadmengsel voor parkieten zonder dat hieraan zonnebloempitten zijn toegevoegd. Op deze wijze kan vervetting worden voorkomen.

De vogels kunnen ook gevoerd worden met pellets.

De vogels zijn dol op het knagen aan takken met bladeren. Deze moeten steeds beschikbaar zijn.

Parkieten eten ook graag fruit, bessen, (gebroken) noten, wortels en jonge scheuten van planten en gekiemde zaden.

Ook kunnen hiervoor pellets worden gegeven die vers fruit e.d. kunnen vervangen.

Naast een goed zaadmengsel kan standaard fabriekseivoer aangevuld met voedingssupplementen als spirula, probiatica, Aves opfok en stuifmeelkorrels worden verstrekt.

In het broedseizoen wordt het voedselaanbod uitgebreid met insecten en of insectenpaté

De vogels krijgen zeker om de twee dagen vers schoon drinkwater.

Ze baden niet graag in badschalen. Een douche of regenbui stellen ze meer op prijs.

Een regenbui kan kunstmatig worden nagebootst.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Parkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Parkiet wordt tijdens een tijdelijke tentoonstelling afhankelijk van de grootte ondergebracht in een kleine kistkooi of in een volière.

De voorgeschreven tentoonstellingskooi wordt op de afzonderlijk houderijrichtlijnen per vogelsoort aangegeven.

Identificatie en registratie.

Vogelsoorten die geplaatst zijn op de CITES appendix I en de EU bijlage A moeten voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring waarop vermeld staat: de bond die de ring heeft afgegeven, het jaar waarin deze is afgegeven, de code NL, de ringdiameter, het kweeknummer van de fokker en het volgnummer. Daarnaast is een dergelijke ring voorzien van een breukzone.

Bij beschadiging van de ring door b.v. oprekken, zal de ring breken en onbruikbaar worden. Belangrijk is dat de juiste ringmaat is gebruikt.

De voorgeschreven ringdiameter is op de afzonderlijke houderijrichtlijnen voor iedere soort aangegeven.

Deze ringen moeten afzonderlijk worden besteld bij de NBvV

Er dient een administratie bijgehouden te worden waaruit blijkt aan wie een dergelijke ring is afgegeven.

Zolang de jonge vogels in uw bezit blijven, op het adres dat gelijk is aan die van de ouderdieren (die immers een EG-certificaat hebben) is een EG-certificaat voor die jongen nog niet noodzakelijk.

Zodra de jonge vogels van eigenaar wisselen dient u digitaal een EG-certificaat voor iedere vogel aan te vragen. Alleen als het EG-certificaat in uw bezit is mag de vogel het adres verlaten.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is op de afzonderlijke houderijrichtlijnen voor iedere soort vermeld.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Papegaaien niet verplicht.

Aankoop en verkoop.

De aanschaf van een Parkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Voor overdracht (verkoop) en het vervoer van vogelsoorten die voorkomen op bijlage A heeft de vogelliefhebber per vogel een EG certificaat nodig.

Dit EG certificaat kan digitaal worden aangevraagd via de site van de DR-Loket van het Ministerie van Economische Zaken.

Indien de mogelijkheid om dit digitaal te doen niet voorhanden is, kan een papieren formulier worden aangevraagd.

Een EG-certificaat wordt niet kosteloos verstrekt.

Omdat veel Papegaaien geplaatst zijn op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere van deze verkochte vogels een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

De vogels laten testen op o.a. PBFD, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Parkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Een beet van een kaketoer is pijnlijker dan die van een papegaai of parkiet.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de meeste Parkieten enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Bovendien is het twijfelachtig of een Parkiet gedurende de winterperiode in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze algemene houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Josep del Hoy0, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Prof. dr. Thijs Vriends *de Encyclopedie van grote papegaaien*, serie Over Dieren, Uitg. Welzo Media Producties, Warffum, 2002, ISBN 905821155X

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Cyanoliseus

Soort: **Cyanoliseus patagonus bloxami**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn drie ondersoorten:
Cyanoliseus p. andinus
Cyanoliseus p. conlara
Cyanoliseus p. patagonius

Land van herkomst:

Centraal Chili

Oorspronkelijk biotoop:

Zanderige rotshellingen, half woestijnen, savanne, langs rivierdalen in berggebieden tot 2000 m. boven zeeniveau.

Beschrijving vogel:

De Grote Rotsparkiet is een vogel met een grootte van ca. 43 - 47 cm., gemeten van de punt van de snavel tot het uiteinde van de staart.

Er is geen onderscheid in kleur tussen de man en de pop.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De snavel is donkergrijs. De naakte oogring is wit en loopt achter het oog iets in een punt door.

De iris is crèmekleurig met een zwarte pupil. het voorhoofd is donkergroen. De kopbevedering is olijf bruin. De nek is licht grijs dat overgaat in de kleur van de hals. De rug, stuit en bovenstaart dekveren zijn geel.

De keel en borst zijn licht grijs. De hals is voorzien van een band met witte veertjes die grijs omzoomd zijn. Deze band loopt iets dor naar de rug. De buik is geel. In het midden van de buik bevindt zich een oranje-rood veerveld. De dijen zijn geel met rood. het onderlichaam is geel met een olijfgroene was.

De onderstaart dekveren zijn geel met een grijze omzoming.

De kleur van de kleine vleugeldeken is olijfgroen. De vleugelpennen zijn blauw met een zwarte omzoming. De staartpennen zijn olijfgroen.

De pootkleur is vleeskleurig met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Grote Rotsparkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Grote Rotsparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen² van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en

² Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Grote Rotsparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Grote Rotsparkiet.

De Grote Rotsparkieten worden ondergebracht in voliëres of vluchten. De lengte van een vlucht is belangrijk, hoe langer, des te beter. Een vlucht kan daarnaast toch wel een breedte hebben van 100 cm en een hoogte van 200 cm. Aan de vlucht moet een droog en tochtvrij nachthok aanwezig zijn.

De Grote Rotsparkiet is een koloniebroeder. Afhankelijk van de grootte van de voliëre kunnen meerdere koppels bij elkaar geplaatst worden..

De vogels zijn winterhard en overnachten in een overnachtingsbroedblok. Dit kan bij voorkeur in het onverwarmd maar tochtvrij nachthok worden geplaatst. Door de voliëre of vlucht gedeeltelijk te voorzien van een gesloten dak kunnen de vogels schuilen tegen slecht weer.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Grote Rotsparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Gelet op hun territorium gedrag moeten deze vogels per koppel worden gehuisvest.

Tussen twee kooien of vluchten moet tenminste 3 cm ruimte zitten, of de tussenruimte moet volledig afgeschermd zijn. Door hun stevige snavels zijn het echte knagers die niet alleen graag aan verse takken knagen maar ook aan de constructie van hun verblijf. De voliëre moet dan ook bij voorkeur uit metaal zijn opgebouwd, voorzien van stevig gaas.

Buiten het broedseizoen zijn het rustige vogels, maar ze kunnen erg luidruchtig zijn.

Het fokken met de Grote Rotsparkiet.

De Grote Rotsparkieten zijn in het vijfde jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint rond februari / maart. Deze start is variabel, maar voorkomen moet worden dat er meer dan twee broedronde per seizoen mogelijk gemaakt worden.

Het zijn holenbroeders die in een gesloten, vertikaal, nestkast van 30 x 30 x 600 cm, met een invlieggat van 10 cm hun eieren leggen. In deze nestkast maken ze zelf een kuiltje in de vulling die er vooraf in is gelegd. Ze slepen zelf geen nestmateriaal naar binnen.

Per broedronde worden tussen de 5 en 7 eieren gelegd. De pop en man broeden de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 23 - 24 dagen. Het uitkomstpercentage is 75%, mede afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage.

De ouders brengen zelf hun jongen groot. De jongen blijven vrij lang in het broedblok zitten. Na 94 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 1984, blz. 215

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er in Nederland succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Grote Rotsparkiet is een zaadeter.

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, alle mogelijke fruitsoorten en groenvoer.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur, ook kan zelf zachtvoer gemaakt worden, en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Grote Rotsparkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden..

De vogels baden in grote schalen. Ze kunnen regelmatig, al dan niet automatisch, met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Grote Rotsparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling. De Grote Rotsparkieten worden gedurende een periode van 5 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een tentoonstellingsvolière.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring. Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 9 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen. De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Grote Rotsparkiet niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Grote Rotsparkieten als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Grote Rotsparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Grote Rotsparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Grote Rotsparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Cyanoliseus patagonus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Commissie Dierenwelzijn & Wetgeving

Specifieke houderijrichtlijn Grote Patagonische Rotsparkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 29.011.021

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Cyanoliseus

Soort: **Cyanoliseus patagonus patagonus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn drie ondersoorten:
Cyanoliseus p. andinus
Cyanoliseus p. conlara
Cyanoliseus p. patagonius

Land van herkomst:

Centraal Chili

Oorspronkelijk biotoop:

Zanderige rotshellingen, half woestijnen, savanne, langs rivierdalen in berggebieden tot 2000 m. boven zeeniveau.

Beschrijving vogel:

De Grote Patagonische Rotsparkiet is een vogel met een grootte van ca. 43 - 47 cm., gemeten van de punt van de snavel tot het uiteinde van de staart.

Er is geen onderscheid in kleur tussen de man en de pop.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De snavel is donkergrijs. De naakte oogring is wit en loopt achter het oog iets in een punt door.

De iris is crèmekleurig met een zwarte pupil. het voorhoofd is donkergroen. De kopbevedering is olijf bruin. De nek is licht grijs dat overgaat in de kleur van de hals. De rug, stuit en bovenstaart dekvee zijn geel.

De keel en borst zijn licht grijs. De hals is voorzien van een band met witte veertjes die grijs omzoomd zijn. Deze band loopt iets dor naar de rug. De buik is geel. In het midden van de buik bevindt zich een oranje-rood veerveld. De dijen zijn geel met rood. het onderlichaam is geel met een olijfgroene was.

De onderstaart dekveren zijn geel met een grijze omzoming.

De kleur van de kleine vleugeldeken is olijfgroen. De vleugelpennen zijn blauw met een zwarte omzoming. De staartpennen zijn olijfgroen.

De pootkleur is vleeskleurig met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Grote Patagonische Rotsparkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Grote Patagonische Rotsparkiet** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen³ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en

³ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Grote Patagonische Rotsparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Grote Patagonische Rotsparkiet.

De Grote Patagonische Rotsparkieten worden ondergebracht in volières of vluchten. De lengte van een vlucht is belangrijk, hoe langer, des te beter. Een vlucht kan daarnaast toch wel een breedte hebben van 100 cm en een hoogte van 200 cm. Aan de vlucht moet een droog en tochtvrij nachthok aanwezig zijn.

De Grote Patagonische Rotsparkiet is een koloniebroeder. Afhankelijk van de grootte van de volière kunnen meerdere koppels bij elkaar geplaatst worden..

De vogels zijn winterhard en overnachten in een overnachtingsbroedblok. Dit kan bij voorkeur in het onverwarmd maar tochtvrij nachthok worden geplaatst. Door de volière of vlucht gedeeltelijk te voorzien van een gesloten dak kunnen de vogels schuilen tegen slecht weer.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Grote Patagonische Rotsparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:
Gelet op hun territorium gedrag moeten deze vogels per koppel worden gehuisvest.
Tussen twee kooien of vluchten moet tenminste 3 cm ruimte zitten, of de tussenruimte moet volledig afgeschermd zijn. Door hun stevige snavels zijn het echte knagers die niet alleen graag aan verse takken knagen maar ook aan de constructie van hun verblijf. De volière moet dan ook bij voorkeur uit metaal zijn opgebouwd, voorzien van stevig gaas.
Buiten het broedseizoen zijn het rustige vogels, maar ze kunnen erg luidruchtig zijn.

Het fokken met de Grote Patagonische Rotsparkiet.

De Grote Patagonische Rotsparkieten zijn in het vijfde jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint rond februari / maart. Deze start is variabel, maar voorkomen moet worden dat er meer dan twee broedronde per seizoen mogelijk gemaakt worden.

Het zijn holenbroeders die in een gesloten, vertikaal, nestkast van 30 x 30 x 600 cm, met een invlieggat van 10 cm hun eieren leggen. In deze nestkast maken ze zelf een kuiltje in de vulling die er vooraf in is gelegd. Ze slepen zelf geen nestmateriaal naar binnen.

Per broedronde worden tussen de 5 en 7 eieren gelegd. De pop en man broeden de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 23 - 24 dagen. Het uitkomstpercentage is 75%, mede afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage.

De ouders brengen zelf hun jongen groot. De jongen blijven vrij lang in het broedblok zitten. Na 94 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 1984, blz. 215

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er in Nederland succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Grote Patagonische Rotsparkiet is een zaadeter.

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, alle mogelijke fruitsoorten en groenvoer.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur, ook kan zelf zachtvoer gemaakt worden, en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Grote Patagonische Rotsparkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden..

De vogels baden in grote schalen. Ze kunnen regelmatig, al dan niet automatisch, met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Grote Patagonische Rotsparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling. De Grote Patagonische Rotsparkieten worden gedurende een periode van 5 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een tentoonstellingsvolière.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring. Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 9 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen. De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Grote Patagonische Rotsparkiet niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Grote Patagonische Rotsparkieten als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Grote Patagonische Rotsparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Grote Patagonische Rotsparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Grote Patagonische Rotsparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schmitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgeverij, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Cyanoliseus patagonus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Eupsittula

Soort: **Eupsittula aurea**

Soorten/ondersoorten:

De soorten uit het geslacht Eupsittula werden voorheen ondergebracht in het geslacht Aratinga.

Er is een ondersoort:

Eupsittula aurea major; deze soort is 4 cm. groter dan de nominaatvorm.

Land van herkomst:

Argentinië; Bolivia, Plurinationale Staten; Brazilië; Paraguay; Peru; Suriname

Oorspronkelijk biotoop:

Terreinen met lage struikachtige begroeiing.

Beschrijving vogel:

De Goudvoorhoofdparkiet is een vogel met een grootte van ca. 26 cm., gemeten van de punt van de snavel tot het uiteinde van de staart.

Er is geen onderscheid in kleur tussen de man en de pop.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is donkergrijs. Om een naakte oogring zijn kleine veertjes aanwezig. De iris is oranjegeel met een donkerbruine pupil.

Vanaf de snavelbasis loop een kleine voorhoofdtekening uit in een punt naar de bovenzijde van de kop. De kleur van deze voorhoofdtekening is oranje. Hierop sluit een brede blauwe band die in de nek overgaat in een donkergroene kleur. De wangstreek is bleek olijfgroen. De rug, stuit en bovenstaartdekveren zijn donkergroen.

De keel, hals en borst zijn olijfgroen met een blauwgrijze waas. De onderzijde van de borst, de buik, de flanken en het onderlichaam zijn groenachtig geel. De kleurovergang van borst naar buik is scherp afgetekend.

De vleugeldekenveren zijn donkergroen. De zeven buitenste vleugelpennen zijn diep blauw. De overige vleugelpennen zijn groen, naar de uiteinden overgaan in donkerblauw. De staartpennen zijn donkergroen met aan het uiteinde een blauwe waas. De onderzijde van de staartpennen is olijfgeel met uitzondering van de verlengde primaire staartpennen, die zijn aan de onderzijde donkergrijs.

De poten zijn grijs met grijs zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Goudvoorhoofdperkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Goudvoorhoofdperkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart.

⁴ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Goudvoorhoofdparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Goudvoorhoofdparkiet.

De Goudvoorhoofdparkieten worden ondergebracht in voliëres of vluchten. De lengte van een vlucht is belangrijk, hoe langer, des te beter. Een vlucht kan daarnaast toch wel een breedte hebben van 100 cm en een hoogte van 200 cm. Aan de vlucht moet een droog en tochtvrij nachthok aanwezig zijn.

Het verdient aanbeveling 1 koppel vogels per vlucht te huisvesten.

Ook kunnen de vogels per koppel geplaatst worden in een binnenkooi. Deze moet dan wel de afmeting hebben van 100 x 100 x 100 cm. Als de vogels binnen gehouden worden hebben ze toch wel 14 uur per dag licht nodig o.a. voor de voedselopname.

De vogels zijn niet echt winterhard en overnachten in een overnachtings broedblok. Dit kan bij voorkeur in het nachthok worden geplaatst. Door de voliëre of vlucht gedeeltelijk te voorzien van een gesloten dak kunnen de vogels schuilen tegen slecht weer.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze wordt uitgegeven door de NBvV.

Voor de Goudvoorhoofdparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Gelet op hun territorium gedrag moeten deze vogels per koppel worden gehuisvest.

Tussen twee kooien of vluchten moet tenminste 3 cm ruimte zitten, of de tussenruimte moet volledig afgeschermd zijn. Door hun stevige snavels zijn het echte knagers die niet alleen graag aan verse takken knagen maar ook aan de constructie van hun verblijf. De voliëre moet dan ook bij voorkeur uit metaal zijn opgebouwd, voorzien van stevig gaas.

Het fokken met de Goudvoorhoofdparkiet.

De Goudvoorhoofdparkieten zijn na het derde tot vierde jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint rond juni-juli-augustus. Deze start is variabel, maar voorkomen moet worden dat er meer dan een broedronde per seizoen mogelijk gemaakt worden.

Het zijn holenbroeders die in een gesloten, vertikaal, nestkast van 25 x 25 x 600 cm, met een invlieggat van 6 cm hun eieren leggen. In deze nestkast maken ze zelf een kuiltje in de vulling die er vooraf in is gelegd. Ze slepen zelf geen nestmateriaal naar binnen.

De vogels doen niet meer dan een broedronde per jaar en per broedronde worden tussen de 4 en 5 eieren gelegd. De pop broedt de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 23 dagen. Het uitkomstpercentage is 80%, mede afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage.

De ouders brengen zelf hun jongen groot. Al vrij snel is bij de jongen het goudgele voorhoofd zichtbaar.

Na 61 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Parkieten Sociëteit, 1980, no. 7/8, blz. 355 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, dec. 1983, blz. 510 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, aug. 1981, blz. 340

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er sinds 1981 succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Goudvoorhoofdparkiet is een zaadeter.

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur, ook kan zelf zachtvoer gemaakt worden, en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Aan het eivoer kan een beetje Breedmax toegevoegd worden, waardoor ze ook extra vitamines krijgen. De vogels komen zo beter tot broeden en de oudervogels en de jongen zien er beter uit.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Goudvoorhoofdparkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden..

De vogels baden in drinkbakken van 12,5 cm. Ze kunnen regelmatig, al dan niet automatisch, met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Goudvoorhoofdparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling. De Goudvoorhoofdparkieten worden gedurende een periode van 5 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een grote klapkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring. Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

Gespecialiseerde fokkers geven de voorkeur aan een 6 mm ring.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen. De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Goudvoorhoofdparkiet niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van een Goudvoorhoofdparkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Goudvoorhoofdparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Goudvoorhoofdparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Goudvoorhoofdparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Harry Fokkema, fokker van Goudvoorhoofdparkieten.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Eupsittula aurea*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn St. Thomas maisparkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 29.009.002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Eupsittula

Soort: **Eupsittula pertinax pertinax**

Soorten/ondersoorten:

De soorten uit het geslacht Eupsittula werden voorheen ondergebracht in het geslacht Aratinga.

Er zijn veertien ondersoorten

Land van herkomst:

Aruba; Brazil; Colombia; Costa Rica; French Guiana; Guyana; Panama; Suriname; Venezuela, Bolivarian Republic of

Oorspronkelijk biotoop:

Terreinen met lage struikachtige begroeiing.

Beschrijving vogel:

De St. Thomasmaisparkiet heeft als synoniem Maisparkiet of en Bruinkeelparkiet.

De St. Thomasmaisparkiet is een vogel met een grootte van ca. 24 cm., gemeten van de punt van de snavel tot het uiteinde van de staart.

Er is geen onderscheid in kleur tussen de man en de pop.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is donkergrijs. De naakte oogring is crèmekleurig. De iris is geel met een zwarte pupil.

Het voorhoofd heeft een geel bandje dat overloopt naar de oogteugels en de wang- en oorstreek. Achter het voorhoofdbandje ligt een bredere blauwe baan die halverwege de kop overgaat in de donkergroene kleur van het achterhoofd en de nek. De rug, stuit en bovenstaart dekveren zijn donkergroen. De keel, hals en borst zijn olijfgroen. De buik, flanken en onderlichaam zijn geelachtig.

De onderstaart dekveren zijn olijfgroen.

Op de buik is een vrij vlekkerig veerveld aanwezig in diverse oranje tinten.

De vleugeldekenveren zijn helder groen. De vleugelpennen zijn helder groen en gaan aan de buitenzijde over in een diep blauwe kleur. De buitenste armpennen zijn koningsblauw.

De staartpennen zijn groen, aan de uiteinden groenachtig blauw. De onderzijde van de staart is vaal olijfgroen. De poten zijn grijs met grijs zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Maisparkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Maisparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ⁵van de vogels.

⁵ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Maisparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Maisparkiet.

De Maisparkieten worden ondergebracht in voliëres of vluchten. De lengte van een vlucht is belangrijk, hoe langer, des te beter. Een vlucht kan daarnaast toch wel een breedte hebben van 100 cm en een hoogte van 200 cm. Aan de vlucht moet een droog en tochtvrij nachthok aanwezig zijn.

Het verdient aanbeveling 1 koppel vogels per vlucht te huisvesten.

Ook kunnen de vogels per koppel geplaatst worden in een binnenkooi. Deze moet dan wel de afmeting hebben van 100 x 100 x 100 cm. Als de vogels binnen gehouden worden hebben ze toch wel 14 uur per dag licht nodig o.a. voor de voedselopname. Bij een tekort aan lichturen komen de vogels niet tot broeden.

De vogels zijn niet echt winterhard en overnachten in een overnachtingsbroedblok. Dit kan bij voorkeur in het nachthok worden geplaatst. Door de voliëre of vlucht gedeeltelijk te voorzien van een gesloten dak kunnen de vogels schuilen tegen slecht weer.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Maisparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Gelet op hun territorium gedrag moeten deze vogels per koppel worden gehuisvest.

Tussen twee kooien of vluchten moet tenminste 3 cm ruimte zitten, of de tussenruimte moet volledig afgeschermd zijn. Door hun stevige snavels zijn het echte knagers die niet alleen graag aan verse takken knagen maar ook aan de constructie van hun verblijf. De volière moet dan ook bij voorkeur uit metaal zijn opgebouwd, voorzien van stevig gaas.

Het fokken met de Maisparkiet.

De Maisparkieten zijn na het derde tot vierde jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint rond juni-juli-augustus. Deze start is variabel, maar voorkomen moet worden dat er meer dan een broedronde per seizoen mogelijk gemaakt worden.

Het zijn holenbroeders die in een gesloten, vertikaal, nestkast van 25 x 25 x 600 cm, met een invlieggat van 6 cm hun eieren leggen. In deze nestkast maken ze zelf een kuiltje in de vulling die er vooraf in is gelegd. Ze slepen zelf geen nestmateriaal naar binnen.

De vogels doen niet meer dan een broedronde per jaar en per broedronde worden tussen de 3 en 4 eieren gelegd. De pop broedt de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 23 dagen voor ieder gelegd ei.. Het uitkomstpercentage is 80%, mede afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Na 60 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Parkietensociëteit, 1986, no. 6, blz. 190 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er sinds 1968 in Nederland succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Maisparkiet is een zaadeter.

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur, ook kan zelf zachtvoer gemaakt worden, en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Aan het eivoer kan een beetje Breedmax toegevoegd worden, waardoor ze ook extra vitamines krijgen. De vogels komen zo beter tot broeden en de oudervogels en de jongen zien er beter uit.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Maisparkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden..

De vogels baden in drinkbakken van 12,5 cm. Ze kunnen regelmatig, al dan niet automatisch, met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Maisparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling

De Maisparkieten worden gedurende een periode van 5 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een grote klapkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 6 mm.

Bij voorkeur in een RVS uitvoering in verband met de blijvende leesbaarheid.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Maisparkiet niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Maisparkieten als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Maisparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Maisparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd.

(bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Maisparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Harry Fokkema, fokker van Maisparkieten.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Fenschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoy, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Eupsittula aurea*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Guarouba

Soort: **Guarouba guarouba**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten

Land van herkomst:

Brazilië.

Oorspronkelijk biotoop:

Tropische regenwouden

Beschrijving vogel:

De Goudparkiet is een vogel met een grootte van ca. 34 - 36 cm., gemeten van de punt van de snavel tot het uiteinde van de staart.

De algemene lichaamskleur is goudgeel.

Er is geen kleuronderscheid tussen de man en pop. Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De snavel is hoornkleurig, de punt van de bovensnavel is iets donker van tint. De naakte oogring is wit, de iris is donkerbruin met een zwarte pupil.

Alleen de grote vleugelpennen zijn donkergroen. De vogel laat hiermee de kleuren van de Braziliaanse vlag zien.

De poten zijn vleeskleurig met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Goudparkiet is geplaatst op de CITES appendix I en de Europese soortenlijst bijlage A

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Endangered EN ver 3.1, 2012 = bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van het houderijrichtlijn voor de **Goudparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ⁶van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Goudparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

⁶ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::
Virale aandoeningen;
Bacteriële en mycotische aandoeningen;
Parasitaire aandoeningen;
Voedingsgerelateerde stoornissen;
Vederafwijkingen;
Intoxicaties;
Reproductiestoornissen;
Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:
jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Goudparkiet.

Goudparkieten worden ondergebracht in voliëres of vluchten. De lengte van een vlucht is belangrijk, hoe langer, des te beter. Een vlucht kan daarnaast toch wel een breedte hebben van 100 cm en een hoogte van 200 cm. Aan de vlucht moet een droog en tochtvrij nachthok aanwezig zijn.

Het verdient aanbeveling 1 koppel vogels per vlucht te huisvesten.

De vogels zijn winterhard en overnachten in een overnachtingsbroedblok. De plaats van de broedblokken moet zo gekozen worden dat het invlieggat naar verschillende windrichtingen wijst. De vogels zoeken dat zelf een geschikt blok uit. In de winter komen ze bij koud weer pas laat uit hun slaapblok, zo tegen 10 – 10.30 uur.

Door de voliëre of vlucht gedeeltelijk te voorzien van een gesloten dak kunnen de vogels schuilen tegen slecht weer.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Goudparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Gelet op hun territorium gedrag moeten deze vogels per koppel worden gehuisvest.

De Goudparkieten kunnen luidruchtig zijn.

Het fokken met de Goudparkiet.

De Goudparkieten zijn in het vierde jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint rond mei. Deze start is variabel, maar voorkomen moet worden dat er meer dan een broedronde per seizoen mogelijk gemaakt worden.

Het zijn holenbroeders die in een gesloten, vertikaal, nestkast van 30 x 30 x 60 cm, met een invlieggat van 10 cm hun eieren leggen. In deze nestkast maken ze zelf een kuiltje in de vulling die er vooraf in is gelegd. Ze slepen zelf geen nestmateriaal naar binnen.

De vogels doen niet meer dan een broedronde per jaar en per broedronde worden tussen de 3 en 4 eieren gelegd. De vogels broeden niet samen de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 26 tot 28 dagen. Het uitkomstpercentage is afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage en ligt als regel wel op 80%.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Na 78 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Parkieten Sociëteit, 1980, no. 9, blz. 296 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er sinds 1986 succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Goudparkiet is een zaadeter.

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur, ook kan zelf zachtvoer gemaakt worden, en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Goudparkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen regelmatig, al dan niet automatisch, met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Goudparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling

De Goudparkieten worden gedurende een periode van 5 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een grote klapkooi.

Identificatie en registratie.

Vogelsoorten die geplaatst zijn op de CITES appendix I en de EU bijlage A moeten voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring waarop vermeld staat: de bond die de ring heeft afgegeven, het jaar waarin deze is afgegeven, de code NL, de ringdiameter, het kweeknummer van de fokker en het volgnummer. Daarnaast is een dergelijke ring voorzien van een breukzone.

Bij beschadiging van de ring door b.v. oprekken, zal de ring breken en onbruikbaar worden. Belangrijk is dat de juiste ringmaat is gebruikt.

De voorgeschreven ringmaat voor de Goudparkiet is 10 mm.

Deze ringen moeten afzonderlijk worden besteld bij de NBvV

Er dient een administratie bijgehouden te worden waaruit blijkt aan wie een dergelijke ring is afgegeven.

Zolang de jonge vogels in uw bezit blijven, op het adres dat gelijk is aan die van de ouderdieren (die immers een EG-certificaat hebben) is een EG-certificaat voor die jongen nog niet noodzakelijk.

Zodra de jonge vogels van eigenaar wisselen dient u digitaal een EG-certificaat voor iedere vogel aan te vragen. Alleen als het EG-certificaat in uw bezit is mag de vogel het adres verlaten.

Aanschaf.

De aanschaf van een Goudparkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Goudparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Goudparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Guarouba guarouba* The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Lathamus

Soort: **Lathamus discolor**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten:

Land van herkomst:

Tasmanië en het oosten van Australië

Oorspronkelijk biotoop:

Open droog loofbos, de omgeving van eucalyptus bomen en honingdragende bloesem bomen.

Beschrijving vogel:

De Swiftparkiet heeft als synoniem: Zwaluwparkiet

De Swiftparkiet wijkt in kenmerken af van de overige Australische parkieten.

De vogel kan beschouwd worden als een soort tussenvorm tussen de parkieten en de lori's.

De tong verschilt duidelijk van de parkieten en is min of meer gevormd voor de opname van nectar en andere delen van bloesems.

De Swiftparkiet heeft een grootte van 25 cm. Er is enig kleurverschil tussen de man en de pop.

De algemene kleuruiting is groen en wordt beschouwd als wildkleur.

De snavel is hoornkleurig. De iris is geel/oranje, de pupil is donker van kleur.

Het voorhoofd is rood. Op de kop bevindt zich een donkerblauw kapje. De kleur van de kop is verder groen. Deze kleur loopt over in de rug en vleugelmantel en stuit. De bevedering van de rug en mantel laat een donkere omzoming zien.

De borst en buik zijn geelachtig groen van kleur. Het onderlichaam is groen met een brede rode omzoming.

De vleugelslagpennen zijn blauwzwart met een geelgroene buitenvlag. De vleugelbochten, vleugelranden en vleugel dekveren zijn afwijkend van kleur ten opzichte van de rug en laten een kleurafwijkende buitenvlag zien. De buitenste vleugelranden zijn blauw tot zwart.

De staartpennen zijn dof bruinrood. De bovenstaart dekveren zijn groen, onderstaart dekveren zijn ook groen maar hebben rode zomen.

De poten zijn hoornkleurig grijs met donkerbruine tot zwarte nagels.

De pop wijkt op enige punten wat af in kleur. De man heeft meer blauwe kap en meer geel naast de snavel dan de pop.

De totale kleuruiting is minder intensief met minder rood op de keel, bef en onderstaart dekveren.

De meeste poppen hebben een bruingele iris in plaats van oranje-rood.

De pop kan onder de staart ook rode veren hebben. Algemeen wordt aangenomen dat het dan een man betreft. Dit hoeft niet! Man heeft intensief rood, pop kan minder intensief rood hebben.

Op de binnenste vleugeldekveren kan een witte streep aanwezig zijn. Oudere pop heeft soms afzonderlijke stippen.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Swiftparkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De Swiftparkiet wordt niet erg algemeen gehouden bij de vogelliefhebbers.

De beschreven vogelsoort heeft de status Endangered ver 3.1, 2012 = bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Swiftparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen.

Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁷ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Swiftparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Swiftparkiet.

Swiftparkieten worden bij voorkeur ondergebracht in een beplante voliëre of lange vlucht. De Swiftparkiet kan uitstekend bij andere niet agressieve parkieten of vogelsoorten worden gehouden. Uitstekende broedresultaten kunnen niet altijd worden behaald in een gemengde voliëre.

Een vlucht of voliëre moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is bij voorkeur 200 cm. lang en ca. 100 cm. breed.

Vogels die in een buitenvoliëre zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tochtvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

⁷ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

De kooiruimte in een nachthok kan de afmetingen hebben van 120x40x50 cm. Ook is het mogelijk in de winterperiode de wanden van de volière af te dekken met glasplaten. De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels.

Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Swiftparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

De Swiftparkiet is een rustige en verdraagzame vogel die buiten het broedseizoen wel in een ruime volière met andere tropische vogels kan worden gehouden. Ze klauteren de hele dag door de volière.

Verrijking van de vliegruimte kan o.a. door het geven van fruit. Ze hebben veel vertier bij het verorberen er van.

Voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht te houden. Koloniebroed is mogelijk. Vaak gaat dit goed maar de vogels kunnen problemen veroorzaken door onderlinge ruzies.

Het fokken met de Swiftparkiet.

De Swiftparkieten zijn na het eerste jaar broedrijp. Ervaren fokkers kiezen als broedpaar liever iets oudere vogels.

Het broedseizoen begint vanaf de maand maart.

Het zijn holenbroeders die in een gesloten nestblok van 20 x 20 x 30/40 cm, liefst een schuin blok, met een invlieggat van 6 cm hun eieren leggen.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen of hennepvezel van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

De vogels doen niet meer dan een of twee broedronden per jaar en dan worden tussen de 3 en 5 witte eieren om de dag gelegd. De pop broedt zelf de eieren uit. Het eerste ei komt na 19 - 20 dagen uit en daarna volgt de rest.

Het uitkomstpercentage is afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Na 57 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, sept. 1979, blz. 535 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Lathamus* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

De Swiftparkiet is een alleseter.

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor kleine parkieten of mengen zelf 50% Neophemazaad en 50% Grote parkietenzaad. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met zachtvoer. Dit kan bestaan uit loripap of nectarhoning.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Daarnaast kunnen ook groeten en fruit gegeven worden.

Ter voorkoming van luis en mijt wordt ook wel knoflookpoeder door het zachtvoer gemengd.

Naast grit, kalk en kiezel kan avi terra = bodemmineralen worden toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Swiftparkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden in open schalen..

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Swiftparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Swiftparkieten worden gedurende een periode van 4 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien worden van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 5 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Swiftparkiet niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van een Swiftparkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Swiftparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Swiftparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Swiftparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Herman Hoentjen, Bert de Jager, W.J. Nuus, fokkers van Swiftparkieten.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen overige Australische parkieten, uitgave van de NBvV 2010 - 2020, blz. 39 – 41, opgesteld door de TC voor Tropische vogels en parkieten

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep de Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Links:

BirdLife International 2013. *Lathamus discolor*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijvoorschrift Grasparkiet

2021, versie 1.1

NBvV code I 1.18.001.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Melopsittacus

Soort: **Melopsittacus undulatus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten binnen het geslacht Melopsittacus.
Na meer dan 150 jaar domesticatie zijn er wel diverse
kleurmutaties opgetreden.

Land van herkomst:

Het land van herkomst is Australië.

Oorspronkelijk biotoop:

In Australië leven ze meestal in grote groepen op gras- en bush landen.

Beschrijving vogel:

De standaard grasparkiet heeft een lengte van 21,6 cm, gemeten van de kruin van de kop tot de punt van de staart.

Het gemiddelde lichaamsgewicht is 30 - 40 gram. De lichaamstemperatuur varieert tussen 40 - 42° C

De Grasparkiet komt voor in twee verschijningsvormen:

De Standaard Grasparkiet, die is ontstaan na een langdurig domesticatietraject waarbij vooral gefokt is op de grootte van de kop en het lichaam.

De Kleine Grasparkiet is de vogel die nog het dichtst de nominaatvorm benaderd.

De Grasparkiet toont een gracieuze wigvorm die loopt vanaf de schouders tot aan de punt van de staart.

Het lichaam heeft een volle ronde borst en een nagenoeg rechte ruglijn.

De kop is groot, rond, breed en symmetrisch.

De voorhoofdszwelving start boven de snavel van de snavel, buigt eerst iets naar voren en loopt vervolgens over de kop, om daarna in een gracieuze boog over te gaan in de ruglijn. Aan de snavelbasis bevindt zich een neusdop. Dit is een wasachtige verdikte huid, waarin de twee neusgaten bevinden.

De neusdop bij de man is blauw van kleur, die van de pop is bruin.

De kleur van de kop wordt bepaald door de kleurslag tot welke categorie de vogel behoort..

Deze kleur loopt langs het front door, over de kop, tot aan de ondulatietekening op de achterkant van de kop.

Op de wangen, de achterschedel, nek en mantel is een scherp omlinjende niet onderbroken golftekening aanwezig.

De kleur van het masker is bij de nominaatvorm (dus zonder mutaties) geel.

Voor de keel bevinden zich een aantal regelmatig verdeelde grote ronde keelstippen. Het aantal moet niet meer dan zes zijn als de grasparkiet naar een tentoonstelling gaat. De buitenste keelstippen worden gedeeltelijk bedekt door de wangvlekken. De keelstippen hebben een zwarte kleur, de wangvlekken zijn violet.

De lichaamskleur van de grasparkiet, gerekend vanuit de nominaatvorm is lichtgroen. De vleugels hebben een scherp omlinjende regelmatige golftekening. De primaire vleugelpennen zijn zwart met een minimale gele rand. De primaire staartpennen zijn donkerblauw, op de secundaire staartpennen bevindt zich een ongepigmenteerde dwarsband van ongeveer 1,5 cm. breed.

De poten zijn recht, stevig en geschubd met 2 tenen naar voren en 2 tenen naar achteren.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen)

onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:

onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;

c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);

d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

Hoewel de Grasparkiet behoort tot de orde Psittaciformes en dan tot de familie Psittacidae, en als zodanig gerekend zou worden tot een soort dat vermeld zou staan op bijlage B van de Europese Soortenlijst, staat op blz. L 339/33 van de EU verordening nr. 1158/2012 dat de Grasparkiet **niet** op de bijlagen bij die verordening voorkomt en derhalve geen beschermd uitheemse vogel is.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Grasparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het

natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ⁸van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Grasparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Hoewel diverse fokkers aangeven dat zij bij het houden van de Standaard Grasparkiet geen noemenswaardige gezondheidsproblemen bij de vogels ondervinden, geven anderen aan dat de Grasparkiet gevoelig kan zijn voor de kruipersziekte (French Moul), Scaly Face, darmproblemen, wormziekten, kropverzuring en schurftmijt.

Voor een juiste diagnose en medicatie moet steeds contact opgenomen worden met een dierenarts die gespecialiseerd is in vogelziekten e.d.

⁸ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Grasparkiet als volièrevogel.

Grasparkieten worden buiten het broedseizoen gehouden in vluchten en of volièrres. In het algemeen bevinden zich geen andere vogelsoorten in deze vluchten en volièrres. Het heeft de voorkeur dat de vogels op deze wijze worden gehuisvest, maar het blijft dan wel noodzakelijk de vogels te beschermen tegen ongunstige weersomstandigheden.

Een vorst- en tochtvrij nachthok dat bereikbaar is vanuit de vlucht of volièrre blijft noodzakelijk.

Het is geen probleem dat er meerdere mannen en poppen afzonderlijk in een vlucht of volièrre worden ondergebracht. Uiteraard moet overbevolking worden voorkomen.

Verschillende fokkers laten hun Grasparkieten in de volièrre broeden.

In het algemeen worden Grasparkieten tijdens het broedseizoen ondergebracht in broedkooien.

Veelal zijn deze broedkooien tenminste 40 cm. hoog, 40 cm. diep en 50 tot 80 cm. lang.

Het nestblok wordt dan aan de buitenzijde van de broedkooi aangebracht; bij kooien van 60 cm lang of meer, brengen veel fokkers de nestruimte in een schuiflade aan.

Grasparkieten zijn echte klimmers zodat voorkomen moet worden dat de vogels niet het gehele jaar door in de broedkooi moeten blijven.

Na het broedseizoen gaan de vogels terug naar de volièrres en vluchten en groeien de jonge dieren verder uit onder soortgenoten.

Voor de periode dat de vogels binnen zitten in de broedkooien dienen de normale hygiënische eisen in acht worden genomen waar het de toevoer van frisse en verse lucht, de temperatuur (-10 tot 30° C)

en de luchtvochtigheid betreft.

Belangrijk is het aantal uren dat toch wel minimaal 12 uur en maximaal 17 uur moet bedragen.

De gemiddelde waarde is bij veel vogelliefhebbers 14 uur, de lichtperiode in Australië is 16 uur.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren zijn beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Grasparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Buiten het broedseizoen kunnen Grasparkieten in een volièrre worden gehouden met grotere tropische vogels, parkieten van het geslacht Neophema en Valkparkieten, kwartels en kanaries..

Het fokken met de Grasparkiet.

Grasparkieten zijn na hun eerste jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint bij sommige buiten fokkers al in de maand april, binnenfokkers starten het broedseizoen dikwijls vanaf de maand september wat dan door loopt tot februari/maart.

De vogels broeden in een dicht broedblok van 15 x 15 x 24 cm.(lxbxh), zij maken niet een open nest.

De vogels kunnen ook broeden in een broedkooi met de afmetingen van bij voorkeur 80 x 40 x 40 cm.

Per jaar worden veelal twee broedrondes gehouden; vogels in topconditie en met broedervaring willen soms nog een 3^e ronde broeden.

Tijdens iedere broedronde leggen de vogels 5 tot 6 eieren, soms 9, die door de vogels zelf worden uitgebroed.

De broedtijd duurt 18 dagen, waarbij opgemerkt dient te worden dat de Grasparkiet vanaf het 2^e ei gaat broeden en er dus een verschil in datum van uitkomt per ei is. Afhankelijk van de conditie van het broedpaar en de broedomstandigheden komt veelal tenminste 80% van de gelegde eieren uit.

De ouders brengen zelf hun jongen groot. Dit verloopt goed daar er tot aan de jeugdruï geen opvallende sterftcijfer kan worden vastgesteld.

De periode waarna de jongen gescheiden kunnen worden van de ouders is wettelijk vastgelegd op

43 dagen (Bijlage 1 Besluit houders van Dieren 2014).

De jongen komen vlot door de jeugdruï. Na de jeugdruï volgen tentoonstellingsvogels een trainingstraject om langzaam te wennen aan de tentoonstellingskooi. Om stressfactoren te vermijden worden in dit traject de vogels ook meerdere malen in de hand genomen om zo te wennen aan de verzorger.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad De Volière, uitg. NBvV, jan. 1942, blz. 3 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, maart 1953, blz. 63 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Door de NBvV zijn voor de Grasparkiet standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Voor de Grasparkieten is door meerdere leveranciers van zaden een specifiek zaadmengsel samen gesteld. Hierin komen geen grote of harde zaden voor. De mengsels zijn afgestemd op de verschillende periodes die de grasparkiet doormaakt zoals het broedseizoen, het opgroeien, de ruiperiode en het tentoonstellingsseizoen. Daarnaast bestaan zaadmengsels die door ervaren fokkers zijn samengesteld en onder hun naam in de handel worden gebracht.

De voorkomende zaden zijn: kanariezaad, witzaad, millet wit/geel/ of rood, Japans millet, nigerzaad. Het kan voorkomen dat ook gele panis, gepelde haver en cardy is toegevoegd. Daarnaast komt het voor dat ook aanvullend (gekiemd) kiemzaad aan de grasparkieten wordt gegeven.

Een goede zaadmengeling voor deze groep vogels is zodanig opgebouwd dat de conditie van de vogels optimaal kan zijn.

Naast een goed zaadmengsel kunnen fabrieksmatige eivoer, al dan niet aangevuld met een geprakt

ei, of eigengemaakt eivoer dat kan bestaan uit verse eieren in roomboter gebakken (roerei/omelet), vermengd met paneermeel, geraspte wortel, couscous en ontbijtpap, geven worden.

Vaak worden als extra voedingssupplementen gegeven in de vorm van Breedmax, vitamines (in de winterperiode vooral vitamine D)

Ook wordt wel tarwekiemolie door het zaad gemengd om het enigszins vettig te maken waarna er biergist, spirulina en calcium wordt toegevoegd. Grasparkieten zijn vrij eenzijdige eters die buiten het broedseizoen ook nog eens slecht eivoer opnemen.

De vogels krijgen schoon drinkwater. Periodiek kan dit worden aangezuurd met appelazijn. Daarnaast wordt dagelijks, bij niet vriezend weer, schoon badwater in open schalen in de volière geplaatst.

Grasparkieten gaan niet graag in bad, daarom wordt soms een aantal malen per week in de volière een regenbui nagebootst.

Van nature badden de grasparkieten in nat gras. Om dit na te bootsen worden regelmatig natte graszoden in de volière gelegd.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Grasparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Grasparkiet wordt gedurende 3 jaar als Eigen Kweek vogel gevraagd.

Tijdens een tijdelijke tentoonstelling wordt de vogel ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de standaard Grasparkiet is 4,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Grasparkiet niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Grasparkieten als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van zes weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Grasparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Grasparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is dit houderijvoorschrift opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door M.L. de Grip, L.H.M. Wortelboer, S Terpstra,

D. Boesveld, J. van der Velde, A. de Jong, J. Bouwmeester, W.F.J.M. Loogman, W.A. Dul, F. Kamminga, A. Heijenck, B. Lok, fokkers van Grasparkieten.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen voor Grasparkieten, samengesteld door de Keurmeestervereniging Tropische vogels en Parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2020.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schmitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334253

Links:

BirdLife International 2012. *Melopsittacus undulatus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.1. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

Specifiek houderijvoorschrift Monniksparkiet

2021, versie 1.2
NBvV code 29.003.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Myiopsitta

Soort: **Myiopsitta monachus monachus**

Soorten/ondersoorten:

De soort Myiopsitta monachus kent drie ondersoorten:

Myiopsitta m. luchi
Myiopsitta m. cotorra
Myiopsitta m. caliat

Land van herkomst:

Zuid Oost Brazilië, Uruguay en Noordoost Argentinië.

In Nederland is de soort verwilderd.

In verschillende steden komen grote zwermen voor, o.a. in Wageningen, Apeldoorn en Deventer.

Oorspronkelijk biotoop:

Landbouwgebieden en aangrenzende bossen.

Beschrijving vogel:

De Monniksparkiet heeft als synoniem: Muisparkiet.

De grootte is 29 – 30 cm.

De man en pop hebben hetzelfde uiterlijk. Om het onderscheid vast te stellen is het laten uitvoeren van een endoscopisch- en of DNA veeronderzoek noodzakelijk.

De Monniksparkiet heeft een licht beige-rose snavel. De kopbevedering heeft vanaf de snavelbasis een lichtgrijze kleur die doorloopt tot voor de ogen. Hierna gaat de kleur over in groen, dat via de nek doorloopt tot op de rug en in de vleugels.

De oogteugels, wangen en keel zijn lichtgrijs. De borst is wit, de buik is geelachtig.

De eerste twee rijen vleugeldekken zijn groen. De kleine vleugelpennen in de derde rij en de grote vleugelpennen zijn blauw.

De pootkleur en die van de tenen en nagels is hoornkleurig.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Monniksparkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Monniksparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ⁹van de vogels. De manier waarop met deze

⁹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Monniksparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Monniksparkiet

Monniksparkieten kunnen in een binnenruimte in kooien gehouden worden.

Deze kooien kunnen voor 1 koppel vogels de afmeting hebben van bijvoorbeeld 200 x 200 x 100 cm. of in ruime broedkooien van ongeveer 120 x 40 x 50 cm

Na het broedseizoen worden de jonge vogels in een vlucht of voliëre samengebracht om te socialiseren met soortgenoten en hun normaal en soort gebonden gedrag te ontwikkelen.

Bij het broeden binnen hebben de vogels 10 tot 14 uren licht nodig.

De binnentemperatuur ligt tussen 5 tot 25 graden.

Als de vogels in een vlucht worden geplaatst worden er geen andere soorten in ondergebracht.

Maar ook in grote kolonie in een voliëre voelen deze vogels zich ook prima

In een grote voliëre kunnen de vogels wel samen met parkietensoorten van dezelfde grootte ondergebracht worden. Zij komen dan ook wel tot broeden.

De buitenvoliëre en de vluchten moeten voorzien zijn van een droog en tochtvrij nachthok.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Monniksparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Monniksparkieten zijn sociale vogels die in een grote beplante volièrre wel gehouden kunnen worden met andere vogelsoorten.

Ze zijn snel door de vogelhouder tam te krijgen.

Het fokken met de Monniksparkiet.

Monniksparkieten zijn in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen loopt vanaf de maand maart tot september.

Het is een van de weinige grote parkieten die zelf een nest maakt van takken en twijgjes. Dit nest wordt vaak zeer omvangrijk en er kunnen wel meerdere nesten in één bouwwerk gemaakt worden.

Er dergelijk nest is in een vlucht mogelijk, maar dan moet er wel een plateau in aangebracht worden.

Het nest kan ook bestaan uit een houtblok of een natuurstam.

Soms brengt de vogel zelf nestmateriaal in het broedblok.

Per broedseizoen wordt één broedronde gehouden, soms twee.

In een broedronde worden 2 tot 6 eieren gelegd.

Bij deze parkietensoort broeden beide ouders de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 21 tot 25 dagen. Het uitkomstpercentage ligt tussen 80 tot 100%.

De ouders brengen zelf hun jongen groot die alle goed door de jeugdri komen en uitgroeien tot volwassen dieren.

Na 63 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventaristatie fokverslagen

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, dec. 1956, blz. 324 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, nov. 1975, blz. 496 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 1984, blz. 301

Tijdschrift Psittaci, 2014, no. 2, blz. 13 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Voeding, drinken en badwater.

Voor grote parkieten worden door leveranciers van zaden speciale mengsels samengesteld.

Uit deze verschillende mengsel moet vanuit de praktijk een keuze worden gemaakt. Vaak wordt de samenstelling bepaald door het wel of niet aanwezig zijn van zonnebloempitten.

Een goede zaadmengeling voor deze groep vogels is zodanig opgebouwd dat de conditie van de vogels optimaal kan zijn.

Naast een goed zaadmengsel kunnen standaard fabrieks eivoer aangevuld met voedingssupplementen als spirula, probiatica, Aves opfok en stuifmeelkorrels.

De vogels krijgen zeker om de twee dagen schoon bad- en drinkwater.

Beide worden verstrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Monniksparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Monniksparkiet wordt gedurende 5 jaar als Eigen Kweek vogel gevraagd.

Tijdens een tijdelijke tentoonstelling wordt de vogel ondergebracht in een grote klapkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 6.0 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Monniksparkiet niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en verkoop

De aanschaf van een Monniksparkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Monniksparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van zes weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Monniksparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.
Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping hebben de Monniksparkieten aantoonbaar kans van overleving . De schade op het gebied van ecologie, economie, sociale schade en schade voor de volksgezondheid is onderzocht en vastgelegd in rapporten van de Sovon. Zie hiervoor de literatuuropgave.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.
Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door A. Jassies, fokker van Monniksparkieten.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, isbn 978 1408130346

A. van Kleunen e.a., *De Halsbandparkiet, Monniksparkiet en Grote Alexanderparkiet in Nederland: risicoanalyse en beheer*, publicatie van een onderzoek door de SOVON, 2010/10.

Andre van Kleunen, Christian Kamprichter & Henk Sierdsma *De verspreiding van Halsbandparkieten en andere in het wild voorkomende papegaaiachtigen (Psittaciformes) in Nederland.*
SOVON rapport 2014/31

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*,
in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*,
Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links

BirdLife International 2014. *Myiopsitta monachus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Blauwvleugelparkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 23.041.001/002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Neophema

Soort: **Neophema chrysostoma**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten bekend.

Land van herkomst:

De Blauwvleugel parkiet komt oorspronkelijk voor in een gebied dat loopt van centraal tot en met zuid oost Australië en Tasmanie.

Foto G. Wind

Oorspronkelijk biotoop:

De biotoop in bovengenoemd gebied varieert van grasland met laag struikgewas tot licht bosgebied in een heuvelachtig landschap.

Beschrijving vogel:

De lengte van de Blauwvleugel parkiet is 23 cm.
De staart bepaald ongeveer 40% van deze totale lengte.
De pop is wat kleiner van formaat dan de man en matter van kleur.

De oorspronkelijke kleur van deze parkiet is donker mat olijfgroen. Deze kleur bevindt zich over de gehele bevedering met uitzondering van de buik en het onderlichaam, die geel zijn. De kleine vleugelpennen zijn zwart. De grote slagpennen hebben een diep kobaltblauwe buitenvlag met een lichte zoom op alle pennen.

De vogel heeft een voorhoofdsband die tot aan het oog kobaltblauw is en overgaat in ultramarijnblauw.

De koptekening wordt gevormd door geel tussen oog en snavel en een gele oogring.

De voorhoofdsband loopt tot aan het oog, niet er achter

Tussen oog en snavel is de kleur geel.

Alleen bij de man treft men een oranje vlek aan die loopt van de onderbuik tot tussen de poten richting aasbevedering.

Deze oranje vlek is er in vele variaties. Soms helemaal niet en soms is de onderbuik helemaal oranje gekleurd.

De vleugelbocht en vleugelrand is een ultramarijn blauwe strook, overgaand in blauw.

De vleugeltekening laat meer blauw zien dan de Elegantparkiet.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Blauwvleugel parkiet staat op bijlage B van de Europese soortenlijst en op de CITES appendix II.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordeningen.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Blauwvleugelparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderijomgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt. Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en fourageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁰ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart.

¹⁰ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Blauwvleugelparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBVV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Blauwvleugelparkiet.

Een vlucht of volière moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is kan 2,5 m lang en ca. 80 cm. breed. In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Neophema's vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels.

Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tochtvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

De parkieten zijn winterhard

Vogels die binnen in vluchten of volières worden gehouden moeten de beschikking hebben over 14 uur verlichting. In de broedtijd moet dit verhoogd worden tot 16 uur.

Veel fokkers van Neophema soorten houden geen andere vogelsoorten in hun volières. Wel kunnen meerdere soortgenoten gelijktijdig aanwezig zijn. Toch verdient het aanbeveling dat tijdens het broedseizoen te vermijden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Blauwvleugelparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Blauwvleugelparkieten kunnen goed in een vlucht worden gehouden, maar in deze vlucht moeten zeker tijdens het broedseizoen geen andere vogelsoorten worden gehouden.

In tegenstelling tot andere neophema's kan de Blauwvleugel parkiet buiten het broedseizoen gemakkelijk in kolonieverband worden gehouden.

Het fokken met de Blauwvleugelparkiet.

Blauwvleugel parkieten zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Blauwvleugel parkieten zijn in de buitenvolières late broeders. Vaak vertonen zij in de maanden daarvoor nog rui bij dan wel de pop als de man. Onbevuchte eieren in de eerste ronde zijn hiervan vaak het gevolg.

Neophema's zijn zogenaamde holenbroeders, zij maken niet zelf een open nest.

De vogels broeden in een dicht broedblok met een opening van 45 mm..

De minimale afmetingen van een broedblok bedragen 20 x 20 x 50 hoog, maar dat kan heel verschillend zijn daar zij ook in kleinere blokken broeden.

Per jaar worden maximaal twee broedrondes gehouden.

Tijdens iedere broedronde leggen de vogels 4 tot 6 eieren, die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd duurt 21 dagen. Afhankelijk van de conditie van het broedpaar en de broedomstandigheden komt veelal tenminste 70% van de gelegde eieren uit.

De ouders brengen zelf hun jongen groot. Dit verloopt goed daar er tot aan de jeugdruï geen opvallende sterftcijfer kan worden vastgesteld.

De jongen komen vlot door de jeugdruï.

In bijlage 1 van het Besluit houders van dieren (2014) is de periode waarin de jongen niet gescheiden mogen worden van hun ouders wettelijk vastgesteld op 45 dagen.

Na de jeugdruï volgt een specifiek trainingstraject om de vogels te kunnen laten deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling. Dit is mogelijk door ze na hun zelfstandigheid (na 3 weken) uit te vangen en in een kleine kooi te plaatsen tezamen met een oudervogel om ze te laten wennen aan een kleine ruimte en de drinkfles van de tentoonstellingskooi.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, maart 1976, blz. 113 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, sept. 2005, blz. 295

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Voeding, drinken en badwater.

Voor de parkieten die behoren tot het geslacht Neophema is door meerdere leveranciers van zaden een specifiek zaadmengsel samen gesteld. Hierin komen geen grote of harde zaden voor.

De voorkomende zaden zijn: witzaad, miliet wit/geel/ of rood, Japans miliet, kempzaad, boekweit, nigerzaad. Het kan voorkomen dat ook gepelde haver en cardy is toegevoegd.

Een goede zaadmengeling voor deze groep vogels is zodanig opgebouwd dat de conditie van de vogels optimaal kan zijn.

Naast een goed zaadmengsel kunnen standaard fabriek eivoer, diverse soorten fruit (appel/peer/wortel) en mondjesmaat wat groenvoer indien voorhanden worden gegeven.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse eivoeders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

De vogels krijgen zeker om de twee dagen schoon bad- en drinkwater. Beide worden verstrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Blauwvleugelparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Blauwvleugel parkiet wordt gedurende 4 jaar als Eigen Kweek vogel gevraagd. Tijdens een tijdelijke tentoonstelling wordt de vogel ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien worden van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Blauwvleugelparkiet niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Blauwvleugelparkieten als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Blauwvleugelparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Blauwvleugelparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Blauwvleugelparkiet enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Geert Wind en Theo Gottenbos, fokkers van deze vogelsoort.

Daarnaast is medewerking verleend door de Neophema Studiegroep en haar leden, een groep van gespecialiseerde fokkers onder auspiciën van de Parkieten Speciaal Club van de NBvV.

Literatuur .

Handboek Vogelverzorging uit te geven door de NBvV

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen voor *Neophema* soorten, samengesteld door de Keurmeestervereniging Tropische vogels en Parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2015 – 2020,

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schmitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346
Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*,
Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links

BirdLife International 2012. *Neophema chrysogaster*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.1. <www.iucnredlist.org>.

www.neophemastudiegroep.nl

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Elegantparkiet

2021, versie 1.12

NBvV code K. 23.035.001/002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Neophema

Soort: **Neophema elegans**

Soorten/ondersoorten:

Er is één ondersoort bekend n.l.
de *Neophema elegans carteri*, die in de omgeving van Perth voorkomt.

Land van herkomst:

Het verspreidingsgebied van de Elegantparkiet is oorspronkelijk zuid en west Nieuw-Zuid-Wales, Victoria en Zuid Australië.

Oorspronkelijk biotoop:

De biotoop in de genoemde verspreidingsgebieden bestaat uit open grasland met wat bomen en struiken en zandige kuststreken.

Beschrijving vogel.

Beschrijving van de man:

De lengte van deze parkiet is 25 cm. De staart bepaald ongeveer 40% van deze totale lengte.

De oorspronkelijke kleur van deze parkiet is olijfgroen.

Deze olijfgroene kleur bevindt zich over de gehele bevedering met uitzondering van de buik en het onderlichaam, die diep geel zijn.

De vleugelpennen zijn zwart.

De vogel heeft een voorhoofdsband die aan de basis diep ultramarijn blauw is en overgaat in hemelsblauw, dat in een driehoekvorm doorloopt tot achter het oog.

Tussen oog en snavel is de kleur geel. De buik is heeft tussen de poten een oranje vlek, maar is niet altijd aanwezig.

De vleugelbocht en vleugelrand is ultramarijn blauw, overgaand in hemelsblauw.

De vleugelband is tweekleurig met een duidelijke hemelsblauwe rand.

De pop wijkt in een paar details wat af van de man:

D voorhoofdsband is aan de basis ultramarijnblauw, overgaand in hemelsblauw, dat loopt tot het oog.

De pop heeft geen buikvlek tussen e poten.

De onderzijde van de vleugel laat in de middelste zwarte pennen een witte streep zien.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Elegantparkiet staat op bijlage B van de Europese soortenlijst en op de CITES appendix II.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Elegantparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid, het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaalgedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹¹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en

¹¹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Elegantparkietlang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Er worden door de fokkers met deze soort een vorm van gevoeligheid gemeld voor de Paramixo virus.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Elegantparkiet.

De Elegantparkiet is een voliërevogel en niet zo geschikt als kooivogel

Een vlucht of voliëre moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is bij voorkeur 2,5 m lang en ca. 80 cm. breed.

In de buitenvoliëres die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Neophema's vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels.

Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvoliëre zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tochtvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

De parkieten zijn winterhard

Vogels die binnen in vluchten of voliëres worden gehouden moeten de beschikking hebben over 14 uur verlichting. In de broedtijd moet dit verhoogd worden tot 16 uur.

Veel fokkers van Neophema soorten houden geen andere vogelsoorten in hun volières. Wel kunnen meerdere soortgenoten gelijktijdig aanwezig zijn. Toch verdient het aanbeveling dat tijdens het broedseizoen te vermijden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Elegantparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Deze parkieten kunnen samen met kleine tropische vogels in een volière gehouden worden. Buiten het broedseizoen kunnen ze ook met andere Neophema soorten in een volière worden gehouden.

Het fokken met de Elegantparkiet.

Elegant parkieten zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in de maanden februari – april.

De vogels broeden in een dicht broedblok, zij maken niet zelf een open nest.

De vogels kunnen ook broeden in een broedkooi met de minimale afmetingen van 80 x 80 cm.

Per jaar worden maximaal twee broedrondes gehouden.

Tijdens iedere broedronde leggen de vogels 4 tot 5 eieren, die door de vogels zelf worden uitgebroed.

De broedtijd duurt 21 dagen. Afhankelijk van de conditie van het broedpaar en de broedomstandigheden komt veelal tenminste 75% van de gelegde eieren uit.

De ouders brengen zelf hun jongen groot. Dit verloopt goed daar er tot aan de jeugdruï geen opvallende sterftcijfer kan worden vastgesteld.

De jongen komen vlot door de jeugdruï.

In bijlage 1 van het Besluit houders van dieren (2014) is de periode waarin de jongen niet gescheiden mogen worden van hun ouders wettelijk vastgesteld op 45 dagen. In deze bijlage wordt de naam Prachtparkiet gebruikt.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, april 1986, blz. 148 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht Neophema standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Voor de parkieten die behoren tot het geslacht Neophema is door meerdere leveranciers van zaden een specifiek zaadmengsel samen gesteld. Hierin komen geen grote of harde zaden voor.

De voorkomende zaden zijn: witzaad, miliet wit/geel/ of rood, Japans miliet, kempzaad, boekweit, nigerzaad. Het kan voorkomen dat ook gepelde haver en cardy is toegevoegd.

Een goede zaadmengeling voor deze groep vogels is zodanig opgebouwd dat de conditie van de vogels optimaal kan zijn.

Naast een goed zaadmengsel kunnen standaard fabriek eivoer, diverse soorten fruit (appel/peer/wortel) en mondjesmaat wat groenvoer indien voorhanden worden gegeven.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse eivoeders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

De vogels krijgen zeker om de twee dagen schoon bad- en drinkwater. Beide worden verstrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Elegantparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Elegant parkiet wordt gedurende 4 jaar als Eigen Kweek vogel gevraagd. Tijdens een tijdelijke tentoonstelling wordt de vogel ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen, voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring. Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrès worden gehouden tijdig voorzien worden van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Elegantparkiet niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Elegantparkieten als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Elegant parkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Elegantparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door R.Stouten, J.C. van Dam, G. Ligtermoet, fokkers van Elegantparkieten.

Daarnaast is medewerking verleend door de Neophema Studiegroep en haar leden, een groep van gespecialiseerde fokkers onder auspiciën van de Parkieten Speciaal Club van de NBvV.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen voor Neophema soorten, samengesteld door de TC Tropische vogels en Parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2015 – 2020.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Neophema elegans*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.everyoneweb.com

www.neophemastudiegroep.nl

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Commissie Dierenwelzijn & Wetgeving

Specifieke houderijrichtlijn Turquoise parkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 23.021.001/002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Neophema

Soort: **Neophema pulchella**

Soorten/ondersoorten:

Van de Neophema pulchella zijn geen ondersoorten bekend.

Land van herkomst:

Het gebied waarin de vogel oorspronkelijk voorkomt ligt in het binnenland aan de Zuidoost kust van Australië.

Oorspronkelijk biotoop:

De Turquoise parkiet leeft dicht bij de grond in laag struikgewas en graslanden.

Beschrijving vogel:

De Turquoise parkiet heeft als synoniem: Turkoois parkiet.

De grootte van deze parkietensoort is 24 cm. De staart bepaalt ongeveer 40% van de totale lengte.

De wildkleur van de Turquoise parkiet is groen.

De man heeft een donker grasgroene kop met een ultramarijn blauw voorhoofd dat overgaat in diep blauw.

De rug is donker grasgroen.

De hals, borst en buik zijn egaal geel.

Op de borst is een fijne scherpe zwarte schubtekening aanwezig die naar de buik wat vager wordt.

De vleugelbocht is diep ultramarijn blauw. De vleugelbalk is donkerrood.

De pop heeft een groene borst en mist de vleugelbalk.

Daarnaast heeft de pop een kleiner masker en bezit zij een teugelstreep.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Turquoiseparkiet staat op bijlage B van de Europese soortenlijst en op de CITES appendix II.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volièr- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volièr- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Turquoiseparkiet** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volièr- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ¹²van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Turquoiseparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

¹² Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::
Virale aandoeningen;
Bacteriële en mycotische aandoeningen;
Parasitaire aandoeningen;
Voedingsgerelateerde stoornissen;
Vederafwijkingen;
Intoxicaties;
Reproductiestoornissen;
Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:
jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Turquoise parkiet

De Turquoise parkiet is een voliërevogel en minder een kooivogel.

Een vlucht of voliëre moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is bijvoorbeeld 400 cm. lang en ca. 100 cm. breed.

In de buitenvoliëres die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Neophema's vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels.

Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvoliëre zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tochtvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

De parkieten zijn winterhard

Vogels die binnen in vluchten of voliëres worden gehouden moeten de beschikking hebben over 14 uur verlichting. In de broedtijd moet dit verhoogd worden tot 16 uur.

Veel fokkers van Neophema soorten houden geen andere vogelsoorten in hun voliëres. Wel kunnen meerdere soortgenoten gelijktijdig aanwezig zijn. Toch verdient het aanbeveling dat tijdens het broedseizoen te vermijden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Turquoise parkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Buiten het broedseizoen kunnen ze ook met andere Neophema soorten in een voliëre worden gehouden.

Het fokken met de Turquoise parkiet

Turquoise parkieten zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in de maanden maart – april.

De vogels broeden in een dicht broedblok met afmetingen van 20x20x30/35 cm. met een invlieggat van 6 cm., zij maken niet zelf een open nest.

De vogels kunnen ook broeden in een broedkooi met de minimale afmetingen van 80 x 80 cm.

Per jaar worden maximaal twee broedrondes gehouden, soms drie.

Tijdens iedere broedronde leggen de vogels 4 tot 6 eieren, die door de vogels zelf worden uitgebroed.

De man voert de pop op het nest in het blok.

De broedtijd duurt 19 – 21 dagen. Afhankelijk van de conditie van het broedpaar en de broedomstandigheden komt veelal tenminste 97% van de gelegde eieren uit.

De ouders brengen zelf hun jongen groot. Dit verloopt goed daar er tot aan de jeugdruï geen opvallende sterftcijfer kan worden vastgesteld.

De jongen komen vlot door de jeugdruï.

In bijlage 1 bij het besluit houders van dieren is de periode waarin de jongen niet van de ouders mogen worden gescheiden wettelijk vastgelegd op 45 dagen. In deze bijlage wordt de naam Turkoois parkiet gebruikt.

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, dec. 1976, blz. 113 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, sept. 2005, blz. 295

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, sept. 2019, blz. 20 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd. Door de NBvV zijn voor de soorten die behoren tot het geslacht *Neophema* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater

Voor de parkieten die behoren tot het geslacht *Neophema* is door meerdere leveranciers van zaden een specifiek zaadmengsel samen gesteld. Hierin komen geen grote of harde zaden voor.

De voorkomende zaden zijn: witzaad, millet wit/geel/ of rood, Japans millet, kempzaad, boekweit, nigerzaad. Het kan voorkomen dat ook gepelde haver en cardy is toegevoegd.

Een goede zaadmengeling voor deze groep vogels is zodanig opgebouwd dat de conditie van de vogels optimaal kan zijn.

Naast een goed zaadmengsel kunnen standaard fabriek eivoer, diverse soorten fruit (appel/peer/wortel) en mondjesmaat wat groenvoer indien voorhanden worden gegeven.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse eivoeders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

De vogels krijgen zeker om de twee dagen schoon bad- en drinkwater. Beide worden verstrekt in open schalen.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Turquoiseparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling. De vogels kunnen gedurende vier jaar als Eigen kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring. Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen. De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Turquoiseparkiet niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Turquoiseparkieten als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Turquoiseparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren. Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Turquoise parkiet enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door A.J. Emmink, Aschwin van den Berg, Frans Broeren, Johan Spaak, Huib van Wensen, Adri Teunissen, fokkers van deze vogelsoort. Daarnaast is medewerking verleend door de Neophema Studiegroep en haar leden, een groep van gespecialiseerde fokkers onder auspiciën van de Parkieten Speciaal Club van de NBvV.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen voor Neophema soorten, samengesteld door de TC Tropische vogels en Parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2015 – 2020,

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgeverij, 2007, ISBN 978 9077462362.

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

del Hoyo, J., Collar, N.J., Christie, D.A., Elliott, A. and Fishpool, L.D.C. 2014. *HBW and BirdLife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Volume 1: Non-passerines*. Lynx Edicions BirdLife International, Barcelona, Spain and Cambridge, UK.

Links

BirdLife International. 2016. *Neophema pulchella*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T22685209A93063700 www.iucnredlist.org

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

www.neophemastudiegroep.nl

www.vogelarena.com/voliere/voliere_712.html

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Neophema

Soort: **Neophema splendida**

Soorten/ondersoorten:

Van de Splendidparkiet zijn geen ondersoorten beschreven, wel zijn er twee types. Het ene is het geblokte type en hierbij is de onderzijde van de borst wat gekarteld. Het andere type is wat slanker en hierbij is de afscheiding borst/buik wel geheel strak. In de avicultuur vragen we het geblokte type met een strakke borst/buik afscheiding

Land van herkomst:

Het oorspronkelijk verspreidingsgebied is Australië, waar de vogelsoort in alle staten wel voorkomt

Oorspronkelijk biotoop:

Het oorspronkelijke biotoop is grasland met een lage begroeiing.

Beschrijving vogel:

De lengte van de man is 23 cm, de pop is iets kleiner, 22 cm.
De staart bepaalt ongeveer 40% van de totale lengte.
De wildkleur van de Splendidparkiet is groen.
De kop en nek heeft een donkere grasgroene kleur.
Daarbij is op de kop een masker aanwezig met een donkere ultramarijnblauwe kleur die overgaat in diepblauw.
Het masker van de pop is donkerblauw met een grijze oogteugel.
De rug van zowel de man als de pop is donker grasgroen.
De borst van de man is scharlakenrood, die van de pop donker grasgroen.
De buik van de man en pop is diepgeel.
De vleugelbocht is diep ultramarijnblauw waarbij de buitenste vleugeldekveren hemelsblauw zijn.
De vleugelpennen zijn donker ultramarijnblauw met een smalle hemelsblauwe rand.
De middelste staartpennen zijn bij de man en pop donker grasgroen met een zwarte onderzijde.
De overige staartpennen zijn boven en onder geel.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Splendidparkiet staat op bijlage B van de Europese soortenlijst en op de CITES appendix II.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Splendidparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹³ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart.

¹³ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Splendidparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Er worden door de fokkers met deze soort een vorm van gevoeligheid gemeld voor de Paramixo virus

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals is wordt uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Splendidparkiet.

De benodigde afmeting voor een koppel bedraagt indien men in een binnenruimte fokt ongeveer 120 x 40 x 50cm,

Een vlucht of volière moet een stahoogte hebben van bijvoorbeeld 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is zo mogelijk 2,5 m lang en ca. 80 cm. breed.

In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Neophema's vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels.

Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tochtvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

De parkieten zijn winterhard

Vogels die binnen in vluchten of volières worden gehouden moeten de beschikking hebben over 14 uur verlichting. In de broedtijd moet dit verhoogd worden tot 16 uur.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Splendidparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Buiten het broedseizoen kunnen ze ook met andere Neophema soorten in een volière worden gehouden.

Het fokken met de Splendidparkiet.

Splendidparkieten zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in de maanden februari – april.

De vogels broeden in een dicht broedblok, zij maken niet zelf een open nest.

De vogels kunnen ook broeden in een broedkooi met de minimale afmetingen van 80 x 80 cm.

Per jaar worden maximaal twee broed rondes gehouden.

Tijdens iedere broedronde leggen de vogels 4 tot 5 eieren, die door de vogels zelf worden uitgebroed.

De broedtijd duurt 21 dagen. Afhankelijk van de conditie van het broedpaar en de broedomstandigheden komt veelal tenminste 75% van de gelegde eieren uit.

De ouders brengen zelf hun jongen groot. Dit verloopt goed daar er tot aan de jeugdruï geen opvallende sterftcijfer kan worden vastgesteld.

De jongen komen vlot door de jeugdruï.

In bijlage 1 van het Besluit houders van dieren (2014) is de periode waarin de jongen niet gescheiden mogen worden van hun ouders wettelijk vastgesteld op 46 dagen.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, sept 1974, blz. 416

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd. Door de NBvV zijn voor de soorten die behoren tot het geslacht *Neophema* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Voor de parkieten die behoren tot het geslacht *Neophema* is door meerdere leveranciers van zaden een specifiek zaadmengsel samen gesteld. Hierin komen geen grote of harde zaden voor.

De voorkomende zaden zijn: witzaad, millet wit/geel/ of rood, Japans millet, kempzaad, boekweit, nigerzaad. Het kan voorkomen dat ook gepelde haver en cardy is toegevoegd.

Een goede zaadmengeling voor deze groep vogels is zodanig opgebouwd dat de conditie van de vogels optimaal kan zijn.

Naast een goed zaadmengsel kunnen standaard fabriek eivoer, diverse soorten fruit (appel/peer/wortel) en mondjesmaat wat groenvoer indien voorhanden worden gegeven.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse eivoeders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

De vogels krijgen zeker om de twee dagen schoon bad- en drinkwater. Beide worden verstrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Splendidparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Splendidparkiet wordt gedurende 4 jaar als Eigen Kweek vogel gevraagd. Tijdens een tijdelijke tentoonstelling wordt de vogel ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring. Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen. De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Splendidparkiet niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Splendidparkieten als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Splendidparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Splendidparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Splendidparkiet enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Bavo de Grijs, A.J. Emmink, K. Lohuis, J. Masselink, Frans Broeren, D.J. Broch, Adri Teunissen, fokkers van de Splendidparkiet.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen voor Neophema soorten, samengesteld door de TC Tropische vogels en Parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2015 – 2020,

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links

BirdLife International 2012. *Neophema splendida*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

www.neophemastudiegroep.nl

Commissie Dierenwelzijn & Wetgeving

Specifieke houderijrichtlijn Bourkeparkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 23. 001.001/002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Neopsephotus

Soort: **Neopsephotus bourkii**

Soorten/ondersoorten:

Het geslacht Neopsephotus kent geen ondersoorten.
Wel is een variëteit erkend met een gele omzoming.

Land van herkomst:

Het verspreidingsgebied is het binnenland van Australië.

Oorspronkelijk biotoop:

Het biotoop is laag struikgewas.

Beschrijving vogel:

De lengte van deze parkiet is 24 cm.

De staart bepaalt ongeveer 40% van de totale lengte.

De Bourkeparkiet is een kleine parkiet die in hoofdzaak donkerbruin tot donkergrijsbruin gekleurd is.

De borst is diep rozerood dat naar de buik toe overgaat in dieprood.

De broek en de onderstaartdekveren zijn hemelsblauw.

Daarnaast laat de Bourkeparkiet nog een aantal tekeningpatronen zien.

Bij de man is de voorhoofdsband diep kobalt blauw, terwijl deze bij de pop een donker grijs bruine golftekening laat zien.

De man heeft een witte oogring, die van de pop is donkergrijsbruin.

De vleugelbocht van de man is ultramarijn blauw, terwijl dit bij de pop een smalle blauwe, lichte zoom laat zien.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Bourkeparkiet, inclusief kleurmutaties, staat op de Cites appendix II en op de Europese soortenlijst, bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordeningen.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Bourke's parkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Bourkeparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

¹⁴ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::
Virale aandoeningen;
Bacteriële en mycotische aandoeningen;
Parasitaire aandoeningen;
Voedingsgerelateerde stoornissen;
Vederafwijkingen;
Intoxicaties;
Reproductiestoornissen;
Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:
jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Bourkeparkiet.

De Bourkeparkiet is een volièrevogel en minder een kooivogel.

De volière moet een stahoogte hebben, 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tochtvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt. De vogels zijn winterhard.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Bourkeparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

Bourkeparkieten kunnen samen met Neophema soorten en b.v. Diamantduiven worden gehouden, ook wel samen met kanaries. Het zijn sociale, uiterst verdraagzame vogels die veel op de grond te vinden zijn.

Bij aanvang van het broedseizoen worden de mannen wat fanatieker waardoor het raadzaam is om de koppels dan te scheiden.

Het fokken met de Bourkeparkiet.

Bourkeparkieten zijn in hun tweede jaar broedrijp.
Het broedseizoen begint in de maand maart.

De vogels broeden in een dicht houten broedblok, met een invlieggat van 5 cm.

Per jaar worden maximaal twee broedrondes gehouden.

Tijdens iedere broedronde leggen de vogels 4 tot 6 eieren, die door de vogels zelf worden uitgebroed.

De broedtijd duurt 18 - 20 dagen vanaf het moment dat de pop gaat broeden.

Afhankelijk van de conditie van het broedpaar en de broedomstandigheden komt veelal tenminste 85% van de gelegde eieren uit.

De ouders brengen zelf hun jongen groot. Dit verloopt goed daar er tot aan de jeugdruï geen opvallende sterftcijfer kan worden vastgesteld.

De jongen komen vlot door de jeugdruï. Na de jeugdruï volgt geen specifiek trainingstraject om het de vogels deel te nemen aan een tentoonstelling.

Bijlage 1 van het Besluit houders van dieren (2014) geeft aan dat de wettelijke periode waarop de jongen van de ouders mogen worden gescheiden 42 dagen bedraagt.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 1983, blz. 260

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, sept. 1996, blz. 380

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juli 2009, blz. 218

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd. Door de NBvV is voor de soort die behoort tot het geslacht *Neopsephotus* een standaardeis opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Voor de Bourkeparkiet is door meerdere leveranciers van zaden een specifiek zaadmengsel samen

gesteld zoals die ook wordt toegepast bij de *Neophema* soorten. Hierin komen geen grote of harde zaden voor. Zaadmengsels voor Grote Parkieten zonder harde zaden kunnen ook gebruikt worden.

De voorkomende zaden zijn: witzaad, miliet wit/geel/ of rood, Japans miliet, kempzaad, boekweit, nigerzaad. Het kan voorkomen dat ook gepelde haver en cardy is toegevoegd. Een goede zaadmengeling voor deze groep vogels is zodanig opgebouwd dat de conditie van de vogels optimaal kan zijn.

Naast een goed zaadmengsel kan in het broedseizoen eivoer voor parkieten worden gegeven en buiten deze periode krachtvoer. De vogels krijgen ook diverse groenvoeders, trosgiers, fruit en soms zelfs brood.

In de ruiperiode kunnen extra vitaminen worden gegeven; voor de bevordering van de spijsvertering kan grit en kiezel een goede aanvulling zijn.

De vogels krijgen regelmatig schoon bad- en drinkwater. Beide worden verstrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Bourkeparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Bourkeparkiet wordt gedurende 4 jaar als Eigen Kweek vogel gevraagd.

Tijdens een tijdelijke tentoonstelling wordt de vogel ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Bourkeparkiet niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Bourkeparkieten als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Bourke parkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Bourkeparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Bourkeparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn - ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Wessel Vermeulen, Henk Visser, A.J. Emmink,

Frans Broeren, Huib van Wensveen, D.J. Broch, J. Hendriks, fokkers van Bourkeparkieten.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen voor Neophema & Neopsephotus soorten, samengesteld door de TC Tropische vogels en Parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2015 – 2020,

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4. ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Neopsephotus bourkii*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Bijlage A:

Huisvestingsmatrix voor vogels uit clusters 7b.

Parkieten

Grootte van de vogel	Jaarcyclus	Huisvesting systeem	Aantal vogels
	Rustperiode	Buitenvolière met nachthok Buitenvlucht met nachthok Binnen volièrè Binnen vlucht Inclusief broedblokken die ook gebruikt worden als slaapnesten Vluchtkooi 120 x 100 x 80 cm.	
	Voorbereiding broedseizoen	Het aanbrengen van nestkastjes of broedblokken in de volièrè, vlucht of nachthok.	
	Broedseizoen	Nestgelegenheid in vluchten, volièrès en aangebouwde nachthokken. Grasparkieten broeden ook in broedkooien van bij voorkeur 80x40x40 cm.	
	Rustperiode Incl. ruiperiode	In volièrè, vlucht of vluchtkooi	
Vogels tot 24 cm.	Voorbereiding deelname aan evenementen	Kooi 80 x 40 x 40 cm. of kleine volièrè	
	Deelname aan tijdelijke evenementen	Voorgescreven Tentoonstellingskooi – of volièrè	
	Rustperiode	Zie start matrix	

Parkieten worden gehouden in volièrès en vluchten met, bij voorkeur, een aangebouwd nachthok.

Ter voorbereiding op de deelname aan een tijdelijke tentoonstelling worden de kleine vogels tot ca. 24 cm. ondergebracht in grote kooien,

De grote soorten in binnenhuis opgestelde kleine volièrès.